

Uredništvo
in upravištvo:
Kolodvorske
ulice št. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Sestopna petit-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja
za Ljubljano
v upravištvo:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrta leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sučno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrta leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 37.

V Ljubljani v ponedeljek, 16. februvarija 1885.

Tečaj II.

Carina na žito.

Trdnjave in topovi, s kojimi so se pomezne države evropske zadnja leta obdale, ne zadostujejo jim več za obrambo inostranstvu nasproti. Obdati hočejo svoje meje še s tesnejšimi oklepi. Ne samo v vojskinem času naj se zabrani tujcu vhod, tudi v mirnem času naj se mu, če uže ne zabrani, pa vsaj kolikor možno obteži. Tudi sedaj, ko se nam od vseh strani z veliko gotovostjo zatrjuje, da bode mir še dolgo trajal, da se še dolgo ni bati nikake vojske, tudi sedaj bje se boj med gosameznimi državami, in sicer boj na gospodarstvenem polji, ki zna imeti prav resne nasledke.

Debata, ki se sedaj vrši v zadevi carine na žito v nemškem državnem zboru, ni male pomenljivosti. Železni kancelar hoče drzavo, ki je on vstvaril, bolj in bolj odtegniti vplivu zunanjih držav. Ne samo na političnem, tudi na gospodarstvenem polji naj bi bila Nemčija po njegovi volji čisto samostojna, od inostranstva nezavisna. Misel sama ob sebi morda ni slaba, a vpraša se, je li izpeljiva? Bode li carinski sklep, s kojim hoče obdati nemško državo od vseh strani, imela zaželjeni vspeh? Bode s tem zares ubranil vhod pridelkov zunanjih držav ter privel Nemčijo do tacega vrhunca produktivnosti, da se ji ne bo treba v nikakem oziru naslanjati na sosednje države? Mi dvojimo o tem vspehu.

Carina je časih na svojem mestu, zlasti tam, kjer se hoče povzdigniti domača obrtnost. Ako država vidi, da si domača obrtnost vsled tega ne more pomagati na noge, ker jo prepravljajo tuji izdelki — in to se godi navadno pri takih državah, v kojih se je obrtnost začela pozneje razvijati, nego v sosednjih — tedaj je nje dolžnost, da poseže s svojo

mogočno roko vmes ter ubrani, ali vsaj primerno omeji uvažanje tujih izdelkov. A tudi tu morajo biti gotovi pogoji za to. Država mora biti prepričana o tem, da si bode domača obrtnija res opomogla, in sicer takó, da se bode sčasoma sama ubranila tuje konkurence brez nje pomoči. Pomisliti je treba, da vsaka taka naredba, s kojo se omejuje uvažanje zunanjih izdelkov ali pridelkov — in najnavadnejša taka naredba je carina na uvažanje — koristi pred vsem le domačim producentom, a konsumentom vsaj v začetku škoduje, kajti ti morajo domačim producentom na ljubo stvari, ki so jih iz inozemstva cenobivali, sedaj dražje kupovati. Ogromna večena državljanov mora tedaj posameznim producentom na korist prinašati žrtve. Da jih nekoliko časa prenaša ter svojim sodržavljanom pomaga do tega, da se sčasoma lahko ubranijo tuje konkurence; to je prav. A ti se je ubranijo le tedaj, ako so vstani sčasoma dotične izdelke izdelavati ter prodajati po tisti cini, ker imajo do trga, kjer svoje izdelke prodajajo, bliže in njih prevozní stroški niso tako veliki. Le tedaj imela je dotična naredba, s kojo se je uvažanje tujih izdelkov zabranilo ali omejilo, svoje opravičenje, le tedaj dosegla je zares svoj namen. Ako tega vspeha imela ni, tedaj ni bila na pravem mestu in čim prej se odpravi, tem bolje, kajti, čemu bi morali državljaní stvari, ki jih iz inozemstva lahko po ceni dobivajo, posameznikom na ljubo drago plačevati?

Pa če so take naredbe pri obrtnosti res mnogokrat velike koristi, če se v tem oziru večkrat precej od začetka more z neko gotovostjo pričakovati, da bodo dosegle svoj namen, neizmerno dvojljiv je ta vspeh tam, kjer se ni boriti samo zoper tuji kapital, zoper večjo izvežbanost, urnost in spretnost inostran-

skih delavcev, ampak kjer se je bojevati zoper naravo, kjer je prisili mater zemljo, da nam odslej podaja več iz svojega naročja, nego se je dosedaj godilo. V mislih imamo zlasti kmetijstvo, kajti ravno o tem bje se zadnji čas v nemškem državnem zboru govorniški boji. Knez Bismarck zahteva, da se naloži na žito, ki se uvažava v Nemčijo iz inozemstva, carina, meneč, da se bode s tem uvažanje omejilo in na ta način domačemu kmetijstvu do tega pripomoglo, da se povzdigne in da se sploh nemškemu kmetu, ki ne more tako cenó pridelavati, ko zunanji poljedelci, in vsled tega svojega žita tudi prodati ne more, pomaga na noge. Pravih razlogov knez Bismarck za svoje namene in trditve se vé da nima, in še ti, kar jih je navedel, si nasprotujejo. On pravi, da nekaj se s carino na žito gotovo doseže, ali to, da bode žitna cena v Nemčiji poskočila, no, potem je kmetovalcu pomagano, če pa to ne, je pa vsaj to gotovo, da bodo morali inostranski producenti carino plačevati. Sicer ni ta jedina alternativa mogoča, a ko bi temu tudi tako bilo, vidi se iz teh besed, da si knez Bismarck, kakor je drugače duhovit mož, v tej zadevi ni prav na jasnem in da si ni prav v svesti tega, kar namerava. Ako se z vpeljavo carine cena žita ne poveča, komu je potem pomagano? Nikomur! Ne kmetovalcu, ne onim, ki žito od njega kupujejo; vspeh bo le ta, da bode kruh, vsakdanja hrana toliko milijonov državljanov, dražji, nego dosedaj. Knez Bismarck imenuje ta poskus s carino eksperiment, in to z nekako opravičenostjo. Samo, da bi to eksperimentovanje tako nevarno ne bilo. On zida sicer pred vsem svoj up na to, da je mogoče v Nemčiji toliko žita pridelati, kolikor se ga doma potrebuje, da tedaj tujega žita sploh uvažati treba ni, ako se zemljo racionelno obdeluje. A ta up je

Listek.

„Zaradi jedne cvetke.“

(Crtica iz slovaškega življenja, prev. A. Sušnik.)
(Dalje in konec.)

„Ostani!“ pravim mu, ker je bil vstal; — vsede se zopet nazaj na panj. „Prav imaš, hočem se zabavati s teboj, Tihon, da si nečem nobene šale. Pripoveduj mi o svoji ljubici, ne bom se smejal, tú imaš roko.“

Predno sem mogel ubraniti, prijel je nesrečnež ponujeno roko ter jo pritisnil k svojim ustnim. Možno, da je bilo po mnogih letih prvokrat, ko se je zopet čutil človeškim bitjem!

Pogled, v kojem se je lesketalo ginjenje in radost, uprè za trenutje v me in šine potem čez dol gori k cerkvi, kjer se je plamteči kolobar še vedno vrtil v krogu pevajočih mladostnih glasov, ki so sanjavo se zgubljali v vzdušnih višinah nad nami.

Za trenutje vladalo je molčanje; potem se oglašila blazni hripavim glasom in oči imajoč neprestano uprte v plesoče svetilke, kot bi stala v njih zapisana vsaka beseda, koja ima povedati, začne, kakor bi čital iz knjige, čije črke so uže zatemnele:

„Pogledite tjà, kjer se nahaja zlat obroč, kot bi visel v zraku, tjà sem jo spremljal

pred — ne vém se več spominati, kedaj! — Imela je najlepše lase, koje sem kedaj videl — tkano zlato je proti njim le sivkasto! in takó plave oči kakor nepozabljene in svitljeje nego zvezde tam gori.

A če bi tudi ne bila imela zlatih las in le mrkle, mrtve oči, ljubil bi jo bil vse jedno, o Bog, ljubil do smrti!

Pot je bila predolga in kamenita za male, rudeče čreveljčke moje ljube, torej jo vzdignem v naročaj in jo nesem, da sva bila oba utrujena. Na nekem pobočju se opočijeva. Ona stegne svoje šibke ude po mehki ruševini, solnčece je zahajalo in je še jedenpot odsevalo na njenem temenu in dolzih kitah, koje si je bila smejoč ovila okolo vratu.

Šel sem proč, v stran, in se naslonil za neko skalo, tako da je nisem mogel videti. Neka demonična moč šla je iz nje, koja me je vedno vlekla k nji, zdelo se mi je, da moram pasti pred njo na kolena, poljubljajoč jo, povedati jej ter oznaniti vsem vetrovom, kako nepopisno rad jo imam! Toda, česa bi si bila mislila o meni? — Možno, da bi se mi bila smejala, možno da bi bila tudi preplašena zbežala — torej sem rajši ostal, kjer sem bil, zamaknjen v skalo in grizeč si ustni do krvi.

„Se li gnjevaš náme, Tihon?“ vpraša me nakrat s svojim sladkim glaskom, ki je bil sličen tičjemu žvrgoljenju — tresel sem se po vsem životu.

„Ne, Tjana, pusti me v miru!“

„Tihon!“

Poskočila je na noge in stala tik mene. Skrbno, boječe, vprašujoč uprla je svoje oči náme in — izgubljen sem bil. Sam Bog vé, kaj sem jej pravil, kako sem njene bele roke položil na moje čelo, je tiščal na lica in k ustnim, da bi utešile zgovorno blaznivost, ki je vrela iz njih, videl je te, kajti usmevalo se je tako ljubko na naji modro nebo, tako modro, kot so bile modre oči ljubice moje, ki so mi zmešale um!

Izgubil sem svojo glavo in le toli mi je znano, da jo je našla ljuba moja ter mi jo postavila na svoje mesto z njenim mirnim glasom ter njenim otročjim, nedolžnim pogledom.

„Vkup sva vzrasla, Tihon“, reče ona pohlevno, „mati tvoja skrbi záme, kakor bi bolje to ne mogla moja lastna, in če bi brata imela, ne mogla bi ga bolj ljubiti od tebe, toda je dvoje očij, ki —“. Ona umolkne in zarudí, dosti sem čul.

Molcé sva šla vstric dalje, toda v glavi in srci, tu je šumelo in krvavelo dalje in dalje: „Je dvoje očij — dve očesi!“

Ha, tam gori, kjer neprestano krožijo te proklete luči, a vender tako nizko, da ne mogó do nebes vzplapoliti, tam sem zvedel: „One dve očesi — bili sta mojega najboljšega prijatelja!“

Ljubil je Tjano, in ona — — —!

slabo utemeljen. Ni treba, da je človek prehodil Nemčijo, uže nje geografična leža nas o tem poučuje da se uvažanje tujega žita ne more ubraniti, pred vsem odločujete pri pridelovanju žita dobrost zemlje in pa ugodno podnebje. Nikjer ni človeška moč primeroma tako male važnosti, kakor ravno pri obdelovanju zemlje. In da Nemčija nima tako dobre zemlje in tako ugodne leže v klimatičnem oziru, kakor one države, kojim hoče ubraniti uvažanje žita, se ne dá tajiti. Saj je znano, da nekatera žita, kot pšenica, ječmen itd. v Nemčiji le slabo obrodijo in da se vsaj po kakovosti nikakor ne morejo primerjati z žiti, ki se pridelujejo v Banatu, v Rusiji ali v Ameriki. V tem oziru se tedaj ne bo dalo nič doseči. Dobrost zemlje in ugodnost klime se ne dá določiti. Pač pa se dajo na ta način zemlji pridelki v bogatejši meri izvabiti, da se obdeluje intenzivne nego dosedaj, to je z večjo uporabo delavskih močij in kapitala. O tem ni dvojbe, da se dá poljedelstvo popolnjevati. Kedor z boljšim orodjem zemljo orje, kedor jo z boljšim gnojem gnoji, bode gotovo več pridelal, nego oni, ki tega ne stori. A tudi tu do gotove meje. Zemlja se dá le nekoliko časa siliti, potem odreče svojo pomoč. In ravno pri obdelovanju zemlje ne stoji to, kar se z večjo uporabo kapitala in delavske moči pridobiti v nekaki meri s troški, in čim delj to stanje intenzivnega obdelovanja traja, tem manj se dá zemlji kaj izsiliti, tem neugodnejše je razmerje med troški in med pridobitvijo. Pa še nekaj jemati se mora pri tem v poštev. Poslanec Bebel, ki je trdil, da bodo imeli od carine dobiček samo veliki posestniki, ima v nekem oziru prav. Intenzivno obdelovanje zemlje rentira se le tistemu, ki ima veliko zemlje skupaj.

Kajti le on zamore obdelavati zemljo s stroji. Ako bi kmet, ki ima v svoji posesti le majhen kos zemlje, kupil si stroj, bilo bi isto tako smešno, kakor če bi si posamezne vasi namesto navadnih cest zidale železnice. Tudi intenzivno obdelovanje zemlje ima gotove pogoje, kojih se ne sme prezirati. Ubogi kmet bode tedaj obdelaval zemljo tudi za naprej še, kakor dosedaj, ker mu manjka glavni pogoji za intenzivno obdelavanje zemlje, namreč velik obseg zemljišča. Vsled tega tudi pridelal ne bode več, kakor do sedaj in največji dobiček bode tedaj ostal le vsakako velikim posestnikom.

Velika množica bode potem takem z novo zasedbo oškodovana. Carina na žito pa je ravno v Nemčiji prevelike važnosti, ker se prebivalstvo tam s tako hitrostjo množi, kot

Podala sta si roke, plamen njihovih bakelj spajal se je v jedno, on ji je pritisnil venec na zlate laske, ona mu njenega ovije okolo roke, in name pozabila sta oba.

O kako sem jo sovražil v onem trenutju! Ščegetalo me je po rokah, kot bi ga bil moral zadaviti; toda ni li bil moj prijatelj, in bi ne bila mari plakala po njem?

Vrgel sem se torej v mokro travo ter vil tarnjajoč roke.

Pripovedovalec prestane ter zré predse. Na to jame zopet po bitrem molku nadaljevati z zamolklim glasom:

„Nočna sapa je mrzlo brila, ko se napotimo domov.“

Nestor — tako zval se je moj prijatelj — hotel je ogrniti s svojim kožuhom Tjano; jaz ga pa sunem v stran ter ji pripnem mojega. „Naj umrem!“ mislim si, „ves svet postal mi je grob.“

„Toda oni tam gori,“ in pri tem je grozil s pestmi proti nebu, „ni uslišal prošnje moje, obrnol se je od mene proč, zapustil me je, ker je imel rajši Tjano; ona mu je dopala, njo je hotel imeti, a radi tega je nočni veter vél tako mrzlo ter rosil senci njeni z mokrimi rosnimi kapljami! — Kar je priti moralo se je tudi zgodilo, to znate si misliti! Lotil se jo je kašelj, sedaj je postajala rudeča ko mak, sedaj zopet bela ko mirodvorški zid, njene lepe oči so se pa svitile dan za dnem silneje in vsak dan postajale večje.

v nobeni drugi državi. Klic po kantu se bo od dné do dné glasneje razlegal in ta klic utešiti ostala bo le dvojna pot. Dopustiti se bo moralo, da se inostransko žito zopet uvažava, ali lačno prebivalstvo bode moralo še v večji meri izseljevati se iz domovine kakor do sedaj. Kedó vé, če knez Bismarck nima tudi tega pred očmi, da si se o tem izjavil ni? Prav lahko mogoče je, da tudi naselbinska politika tu nekoliko uloge igra.

A bodi si temu uže kakor hoče, bodi konečno smer kneza Bismarcka ta ali ona, toliko je uže danes jasno, da bode vpeljava carine na žito v Nemčiji po celi Evropi slabo vplivala. „Žal mi je“, rekel je knez Bismarck, ko je odgovarjal poslancu dr. Bambergerju, „da škodujemo s tem ravnanjem svojim prijateljem v Ogerski, Rusiji in Ameriki, a vsak je sam sebi najbližnji“. A kaj, ako se popriimejo tega načela tudi druge države in da se ga bodo, o tem ni dvojbe več. Še ni v Nemčiji debata o carini po polnem končana, uže se poroča iz Francoskega, da se i tam misli na jednako naredbo. Da bodo tudi druge države posebne korake storile, da se odškodujejo za to, kar se jim je z gospodarstveno politiko, v teh dveh državah odtegnilo, je gotovo in kmalu razvnel se bo na gospodarstvenem polju po celi Evropi boj, od kojega se bojimo, da bode posameznim državam le malo koristil, a vsem vkup mnogo škodoval.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 13. februarija.

Nadaljevala se je danes debata o pristojbinski noveli. Prvi govoril je zánjo finančni minister Dunajevski. Govoril je mirno, stvarno in jasno; dokazoval je jasno, da treba državi novih dohodkov, v to pa se morajo povečati bremena, da bode vendar uže možno, napraviti ravnotežje v državnem gospodarstvu. Pobjihal je s prepričevalnimi razlogi trditve poslancev Keila in Steudla. To pa nikakor ni oviralo poslanca dr. Mengerja, da je zopet premleval uže tolikrat servirane fraze, razvidelo se je pač lehkó iz vseh levičarskih govorov, da jim je sila malo do tega, da se uvede v državno gospodarstvo ravnotežje, da jim je pač vse na tem, da bi vrgli zdanje, vsem narodnostim pravično ministerstvo ter potem posadili na ministerske sedeže svoje Plennerje in Suesse.

Za dr. Mengerjem govoril je poslanec Ruf, konservativen nemšk kmet. Njegov govor poslušal se je s splošno pazljivostjo in levičarji so mu večkrat ploskali, da-si ni bil

Prišel je okrajni zdravnik, le-ta ji reče: „Le pogum, bo uže kmalu bolje!“ a pred kočó pa pošepeta moji materi nekaj na uho, na kar ona zbledi in se nasloni na steno, in če bi se bila zgrudila.

Ob toplih dnevih, kar nam jih je še jesen privoščila, nosili smo dekleta pod staro lipo pred hišo ter smo ostali pri nji, da je prišel Nestor. Na to se je podala mati moja s tihim a žalostnim pogledom na-me nazaj v hišo; jaz pa pobegnem na polje in sem se vračal še le pozno zvečer domov, utrujen kot preganjana zverjad.

Toda necega dné, dasi je bilo še zgodaj, gnalo me je neprestano nazaj. Vleklo me je k nji nazaj kot takrat, ko sem nepremično stal za ono skalo. Vedno mi je šumelo po ušesih: „Vrni se nazaj k nji!“ Zateptal sem z ного in sem še hitreje šel, toda nakrat, ne vedoč kako je prišlo, klečal sem na kolenih — pred njo!

Vspne se po konci ter me pogleda tako mirno, tako milo in ljubko, da se srca mojega polasti sveta bojazen, ter me spreleti po vseh udih. Potem vzdigne počasi svojo trudno roko k ustnim in poljubi belo cvetko, kojoj je trdo držala; in pri tem vpró se njene oči polne ljubezni, polne neskončne ljubezni v Nestorja, podpiraje njeno glavo z roko, a nakrat omahne jej roka s cvetko v njen naročaj — oko ugasnilo je z onim ljubeznivim pogledom!“

njegov govor obrnen naravnost proti finančnemu ministru. On je menil, naj bi se finančnega ministra namen dosegel na kak drug način; kmetovalcem in obrtovalcem naj se zniža davek, naloži pa naj se borzi. Stavil je torej predlog, naj se vsa predloga vrne zopet odseku, da jo v tem zmislu spremeni.

Na to odgoril je poslanec Bilinski in poročevalec Tališ. Oba sta s krepkimi besedami dokazovala, da ta zakon ne bode prinesel preobčutljivih bremen za kmetstvo ljudstvo, opozarjala sta tudi predlagatelja, da se s tem, če se predloga vrne odseku, ne bode dosegel nikak praktičen vspeh.

Pričelo se je glasovanje, in sicer najprej o predlogu poslanca Rufa, naj se predloga vrne v odsek. Za Rufov predlog glasovali so vsi levičarji, dalje Coroninijev klub; središče se je pri pri glasovanju razcepilo, jeden del glasoval je za Rufov predlog, nekaj se jih je zdržalo glasovanja, dva ali trije pa so glasovali z desnico. Čudno to glasovanje! Zdaj gre novela o pristojbinah zopet nazaj v odsek. In kdaj se vrne iz njega? V tem zasedanji pač težko, kajti tako ogromno delo ne dá se izvršiti v nekaterih dnevih. Konec seje ob 1/25. uri, prihodnja seja dné 19. t. m.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Prihodnja seja gospodske zbornice se do zdaj še ni določila, skoro gotovo pa bode v teku tega tedna. Nakopičilo se je uže dosta gradiva za posvetovanje.

V slednji seji državnega zbora odgovoril je ministerski predsednik grof Taaffe na interpelacijo zaradi živinske kuge, katera preti našim deželam vsled uvažanja živine iz Bosne. Gosp. minister je dejal, da je ta strah neopravičen, ker se vsa živina iz Bosne ne uvažava k nam, marveč v vnanje dežele. Če so pa nekateri listi raznesli vést, da se je bosanska živina uvažala v naše dežele, je bil to le jeden slučaj, ko je nekov bosansk mesar nameraval na dunajski živinski trg poslati osmero glav. — Ker bode prihodnja seja še le dné 19. t. m., je večina poslancev vrnila se domov.

V Hrvatski se namerava preustrojba denarnih zavodov. Ustanovil se bode velik zemljiško-kreditni zavod, kateri bode skušal varovati poljedelca pred lihvarskimi denarnimi zavodi. Novi zavod se bode organizovaj tako, kakor je organizovan ogerski zemljiško-kreditni zavod v Pešti.

V ogerski górenji zbornici vzprejel se je v soboto budget kot podstava specialnim

Zopet je umolknil nesrečnež, toda odseval je nekak mir na njegovem turobnem obličji. Zdelo se je, kot bi bila v spomin na ono ganljivo trenutje se doteknila hladna roka na njegove skeleče rane. „Vedel sem da se bo tako zgodilo“ — nadaljuje zopet — „vedel sem od tega dneva, ko jej je okrajni zdravnik rekel: „Le pogum, bo uže kmalu bolje!“ toda, ko je napočila ona bridka ura, zamorila je tudi v meni čut do človeštva, kakor zamori slana v jesenskem jutru mične cvetlice; sprva pozebejni do korenin in ko nánje posijejo blagodejni solnčni žarki, popadajo na zemljo — črne in zvene! —

Prešla sta dva dneva, nikedar ju ne pozabim!

Nestor položil je mrtvo dekletko na mrtvaški óder, posipal jo s poslednjimi jesenskimi cvetkami. Nestor je kričal in plakal ob njenei vnožji, jaz pa sem čepel v kotu. Ko bi on ne bil plakal, možno da bi bil jaz besnel rujovel kot besen, tako je pak bolest moja iskala drugo uteho kot njegova, in vse solze tekle so kot pereča lava na moje otrpnelo srce nazaj, da je ovenelo in umrlo, kakor cvetke po solnčnem poljubljaji.

A ona! Spavala je tako mirno, tako slako, držeča belo, pol zvenelo cvetko v mrzlih rokah, koje so se sklenile navskriž čez prsi, podobna sama beli cvetki, ki se zbudi pri prvem lavstovčinem žgoljenji in s poslednjim pozdravom — utihne.

debatam. Ministra Tisza in Szapary zagovarjala sta v daljšem govoru predlog ter se odločno izrekala, da Hrvatska ne bode imela nikake materialne škode.

Tuje dežele.

„Popolo Romano“ poroča o italijanski ekspediciji: Zaradi konečne popolnitve italijanske garnizije na Rudečem morji odide tretja ekspedicijska broječa 1400 dné 19. in 20. t. m., da se z njo pokrepi garnizija v Massauah. Druga ekspedicijska je določena kot garnizija v Assab. K Rudečemu morju poslana italijanske čete brojijo 3200 mož. Ta list omenja, da bode tretji ekspedicijski zapovedoval general.

Francoska zbornica dovršila je v saboto generalno debato o predlogi zaradi carine na žito, in sklenilo se je s 364 proti 136 glasovom, da se preide v specialno debato. Zbornica je preložila svoje seje do četrtka.

Odsek „delavcev brez dela“ imel je v sredo v Parizu zborovanje, katerega so se udeležili razni delegiranci iz Pariza in Lyona. Nastopilo je mnogo govornikov, in večina izmed njih izrekala se je proti takim shodom, kakršni je bil slednji na opernem trgu. Govorili so se čudni govori. Jeden govornik se je izražal, naj bi se shodi pogostoma ponavljali, ker bi stradajoči, če bi zmerom v založiških nakupičena živila s poželjivim pogledom opazovali, konečno vendar dobili pogum, da se jih polastijo s silo. Drugi govornik je trdil, da mu je znano sredstvo, kako bi bilo možno dobiti cena stanovanja, a ker ni mogel povedati tega sredstva, se je moral zasmehovan odstraniti z govorniškega odra. Dalnji govornik je protestoval proti temu, da bi se dobila stanovanja za delavce zunaj Pariza, češ, da so delavci sezidali Pariz, zatorej je tudi njihov. Če delavci stanujemo blizu trdnjav, bomo ga lahko bombardovali. Ko je jeden delavec izjavil, da so delavci pač pristaši revolucijonarnih, nikakor pa ne anarhističnih idej, sklenila se je naslednja resolucija: „Ker so nas javna oblastva zapustila, daje zbor svoji komisiji ukaz, da nadaljuje svoje delovanje.“

Kakor se nam je zdelo, tako se je tudi zgodilo v Angleški. Mnogo listov se je pričelo v ostrih člankih oglašati proti oni stranki, katera je ekspedicijsko v Sudan zavlekla, in predbaciva se ministerstvu, da je zakrivil s svojo kratkovidno politiko pad Kartuma in smrt Gordona. Ti listi odločno odsvetavajo maščevalno vojsko proti Sudanu, češ, kaj to zdaj koristi, ko nimamo nikogar več rešiti: Maščevalna vojska bi tudi ne bila po volji Gordonovi, kateri se je z zavestjo za uboge

Sudance, katere je ljubil, žrtvoval. V Kartumu da se mora postaviti primerna vlada in v ta namen naj se osvoji mesto, nikakor pa naj se ne prične maščevalna vojska.

Dopisi.

Iz Preske, 14. februarija. (Izv. dopis.) Akoravno nimamo še Čitalnice, niti bralnega društva, vendar nam je tukajšnji župan in gostilničar g. J. C. priredil v dan 8. t. m. za predpust primerno veselico, h kateri se je zbralo mnogo odličnega občinstva. Pri tej veselici igrala se je tudi tombola za dobitke, katero so prireditelji tako napravili, da so se spominjali tudi šolske mladine, in v ta namen za revne šolarje darovali 4 gld. 14 14 kr. Prisrčna jim zahvala zanje!

Razne vesti.

— (Ostrupljenje cele rodbine.) Iz Pešta se poroča: Tukajšnji urar Fran Seiler se je iz obupa, ker mu je kupčija slabo šla in ker ni vedel, kako naj svojo rodbino primerno in pošteno preživi, v soglasji s svojo soprogo ostrupil sebe, soprogo in četvero svojih otrok. On bil je uže 62 let star, od otrok pa je bil najstarejši Andor star 16 let, hči Matilda 14, mlajši sin Franc 12 in mlajša hči Blanka 11 let. Rodbina živela je zmiraj v lepem miru in slogi. Včeraj šla je cela rodbina zvečer v gledališče, po gledišči pa domov. Doma skuhala je mati čaj in ko so ga popili, vlegli so se proti enajsti uri k počitku. Otroci niso ničesar vedeli o tem, kaj da sta oče in mati sklenila in niso slutili pijoči čaj, da je ta otrova. Okolu dveh popólnoči prebudi se deček Fran. Čutil je slabosti in hude bolečine v želodci. Začel je klicati očeta, a ta mu ni dal odgovora. Potem skušal je zbuditi malar in starejšo sestro, a tudi to se mu ne posreči. Tudi onadva čutila sta grozne bolečine. Naredil luč in strašen prizor pokaže se nesrečnim otrokom. Oče in mati, kakor tudi 14letna sestra Matilda ležali so mrtvi v postelji. Sedaj spomni se starejši sin Andor, da sta bila oče in mati zvečer nenavadno razburjena in da je mati iz neke višnjove stekleničice neko tekočino v čaj prilivala. Tudi je otrokom prišlo sedaj na um, da je oče več ko enkrat izjavil, da bi bilo za nje bolje, ako bi skupaj umrli. Otrok so vstali do zjutraj pri mrtvih in se le sedaj povedali so celi dogodek hišniku. Ta tekel je takoj na policijo, koja je otroke zaslislala, potem pa hitro zdravnike poklicala, katerim se je posrečilo, otroke ohraniti pri življenju. Ti pripovedovali so potem, da je bil njih oče nekdanj premožen mož, da pa je imel pri

Na to sem se po prstih splazil skozi duri ter zbežal v gozde, kamor se kruti zvok mrtvaškega zona ni čul, tam vlegel sem se na vlažni mah in pretakal prve solze po dolgi dōbi — a tudi poslednje!

Ko se dvignem domov, sklenil sem bil s tem svetom.

Do smrti utrujen, kot bi bil prebil kako hudo bolezen, opotekam se domov in le jeden čut, hrepenjenje po počitku, po dolgotrajnem upanju je bilo jedino, kar me je ovladalo — a ni bilo nikoli utešeno. Ko prvokrat zaspim in zatisnem svoje trudne oči, koje niso hotele na zemlji ničesar več gledati, stala je pred menoj mrtva ljubica, tako bleda in mirna, kakršna je bila na mrtvaškem odru, ter stegne mrzle roke proti meni, rekoč: „Daj mi svetko nazaj!“

Ječé se zbudim ter pritiskam še silneje cvetko na svoje srce, toda od one ure nisem imel več pokoja. Vsako noč se mi je v sanjah prikazovala ter vedno siloviteje zahtevala od mene proseča, naj jej dam cvetko nazaj.

Prošnja njena preganjala me je celó pri belem dnevi kot hudodelnika slaba vest; podila me je iz jednega zakotja v drugo, iz kojega sem se še le zvečer bojzljivo prikazal, niti molitev me ni mogla rešiti tega časa, ki je navdajal dušo mojo. Necega dné me Nestor zasači v gozdu ter mi jame pripovedovati o Tjani kako jej je v dan umiranja podaril belo cvetko, kako se mu je ona ljubko nasmehnila

svojih podjetjih nesrečo in da je konečno ob vse svoje imetje prišel. Zadnji čas bil je ostal svojemu hišnemu gospodarju na dolgu, vsled česar ga je ta tožil in bi bil ubogi mar prišel tudi še ob to, kar je imel. To najbrž pripravilo ga je do žalostnega sklepa.

— (Trdosrčni stariši.) Te dni bila je v Londonu poklicana pred sodnika 16letna prekrasna deklica. Stopila je z razpuščenimi lasmi v sodnijsko sobano, velike modre oči, iz kojih je sama nedolžnost sijala, topile so se ji v solzah. Njeno otročjo nežnost in neizkušnost bil je porabil nek zapeljivec in sedaj je bila mati otroka, kojega je v ruto zavitega držala v naročji. Ta ruta bila je prvotni in resni vzrok, vsled koje se je morala zagovarjati pri sodnji. Deklica bila je prišla dné 3. t. m. iz porodišnice ter se je k svojim starišem vrnila. A ti niso hoteli ničesa vedeti od nje. Uže na noč morala je zapustiti očetovo hišo. Da bi otroka varovala mraza, izmaknila je iz omare omenjevo ruto, a stariši, te zapazivši, so je takoj tožili. Sodnik, kojemu se je od sramote in obupa potrt deklica smilila, skušal je mater pregovoriti, da bi to dejanje svoji hčeri odpustila. Ko pa o tem ni hotela nič česar slišati, vpraša sodnik, kje da je oče deklice. Ta pride in deklica se mu zgrudi jokajoča k nogam proseč ga: „Oče, le to pot mi odpustite!“ A tudi ta je ostal trd. „Jekleno srce moralo bi se pri toliki skesanosti ganiti“, rekel je sodnik, „a vi sploh nimate srca!“ Zdihuje obsodil je potem sodnik 16letno Evo Walker zaradi tatvine na dva meseca zapora. Oče in mati pa sta polna veselja zapustila sodnijsko sobano.

— (Požar v Petrogradu.) Iz Petrograda se poroča: Včeraj zvečer začelo je v poslopji tukajšnjega mestnega kreditnega zavoda goriti in so ogenj še le proti jutru pogasili. Tretje nadstropje je po polnem upepeljeno. Rešili pa so kaso in arhiv. Jeden ognjegasec prišel je pri gasitvi ob življenje, dva pa sta bila težko poškodovana. Car sam bil je na mestu požarja in je ostal tam, dokler ni bilo gotovo, da se je ogenj omejil. Pravosodni minister, ki je tudi tja prišel, odredil je takoj preiskavo. Necega delavca so kot zločina sumnega prijeli. — Poznejša poročila pa še pristavljajo: Malo časa prej, ko se je ogenj pokazal, vstrelil se je nek artilerijski častnik pred poslopjem. Velika koncertna sobana, v katerej so se radi inostranski umetniki producirali, je po polnem uničena.

— (Računski izgled.) Baron Alfred: „Dovolite li dragi, strije, da vam dam neko zastavico v številkah?“ — Strije: „Gotovo, ljubi nečak.“ — Baron Alfred: „Vzemimo tedaj, da imate 1000 goldinarjev v žepu in jaz vas po-

in dejala: „Ko bodem mrtva, pusti cvetko pri meni v grobu“ — tu se mi je zdelo, da nisim kosček razbeljenega železa na svojem srci, za trdno sklenem, rop svoj pokojnici nazaj dati.

Bilo je polnoči, ko sem na malem vaškem pokopališču izkopaval grob in vánj položil po polnem posušeno belo cvetko. Noč je bila svitla in tiha; lopata, s kojo sem izkopaval grob, lesketala se je v mesečnem svitu, in ker sem pri tem ponočnem delu hitel, provzročevalo je kopanje daleč se razlegajoč, strašljiv hrušč.

Bila je nedelja — v vasi imeli so svatbo. Kmetje, vračujoči se domov v pozni noči, gredó smejaše mimo pokopališča, kar — nakrat utihne njihov smeh, čuje se le tiho šepetanje, vzklikanje — potem se bližajo koraki. Zgrabijo me, posvetijo mi s svetilko v moj odreveneli obraz in — — — kaj se je potem zgodilo — veste sami!“

Revež zakrije si obraz z rokami ter umolkne. A bliskovito skoči kvišku, steza in steza svoje ude, kakor bi se bil probudil iz trdega spanja in reče trpkim glasom: „Od te dōbe postal sem norec, vsaj tako ljudje pravijo; ali verjemite mi, tako zelo vendar nisem prismojen, če tudi tudi tu pri mesečnem svitu plešem, da plešem in se vrtim s svojo ljubico, koja je mrtva — uže pet let!“

Zavrti se skokoma po mačje doli po terasnih stopnicah in izgine v nočni temini.

Ono belo cvetko, prava podoba njena nisem je več zgubil spred očíj.

Nekedo drug srkal je Tjanine poljube, njemu veljal je ljubezni pogled, on držal je njeno glavo v objetji, ko je utrujena omahnila, on je položil truplo njeno v krsto in plakal ob mrtvaškem odru; toda jaz sem hotel imeti cvetko, ki je ležala dva dni in dve noči na njenem nemem srci.

Cvetka je morala biti moja! Želja ta je sprva začela tleti v meni, a polagoma priklopela je do strastnega poželenja, dá, življenje bi bil žrtvoval, da se mi to izpolni.

Bojazljivo sem čakal trenutja, ko bom sam z njo; dolgo se mi ni hotel ponuditi.

Mlado in staro gnetlo se je v malo sobo, da bi videli še jedenkrat — mrtvo deklico ter položili nánjo ali na krsto njeno kako cvetlico. Zdajci se oglasi turobni glas mrtvaškega zvona po tih vasi in vsak udarec približaval me je bolj zopet temu svetu. — Položili so prikrov na krsto, Nestor ga je zaprl. Mati moja oklene se me okolo vratu ter joče, — dalje nisem vedel, kaj se godilo.

Trenotek bil sem ves omamljen, potem se zopet zavém in — bil sem sam z njo!

Uže se je bližal hiši duhovnik s cerkvnikom, uže so dekleta in fantje zapeli žalostinko, kar hipoma privzdignem prikrov nad krsto — zadnji pogled na izgubljeno srečo življenja mojega, poljub na mrzli ustni in — bela cvetka počivala je na mojem srci!

prosim, da mi jih 500 posodite, koliko vam jih boode potem še ostalo? — Strije: „Nič manj kot 1000, ljubi nečak!“

— (Neljubezniv zdravnik.) „Gospod doktor“, vprašala je gledališka plesalka zdravnika, „kaj naj storim, da ne bom vsak dan debelejša?“ — Zdravnik jej smehljuje odgovori: „Živite pol leta samo s svojo plačo!“

— (Mnogo zahtevano.) V nekem listu se čita: „C. kr. okrajna sodnija v . . . pozivlje umrše in zdaj neznano kje bivajoče Marijo, Janeza in Jako J., naj se oglašijo pri podpisani sodnji . . .“ Radovedni smo, ali se bodo oglasili.

Domače stvari.

— (Goriška „Soča“) posvečuje zopet skoro vse svoje, v potu obraza dovršeno delo enega celega tedna kranjski vladi in njenemu načelniku gosp. baronu Winklerju. To vam je prava pustna burka! Dunajska „Neue freie Presse“, „Deutsche Zeitung“, graška „Tagespost“, ljubljanski „Wochenblatt“, „Triester Zeitung“ itd. itd. udrihajo dan za dnevom po kranjski vladi, češ, da boža Slovence, da dela krivico Nemcem, da pritiska te-le na steno; in glej no! „velikanski list“, goriška „Soča“, predstavlja vsako soboto — ker vsak teden zagleda enkrat dan — svojim vernim čitateljem grozne krivice (!), ki jih dela vlada kranjska — komu? — morda Nemcem? — kaj še! — „pohlevnim“ — Slovencem (!); goriški tednik dokazuje fakičnozanim nemškimi listom nasproti v dolgih člankih, da je vlada kranjska vlada — „nemškutarska“. Tako se pač še nihče ni šalil z narodom slovenskim. „Soča“ je zares užo prekosila našega „Brencljuna“ in „Škrata“. Prav bi bilo, da bi vendar enkrat vsaj enmalo postala bolj pametna.

— (Močvirski odbor) imel je danes dopoludne sejo; predsednikom je bil izvoljen gosp. Fr. Trtnik.

— (Elizabetini otroški bólnici) volila je v svoji oporoki dné 24. junija m. l. umrša gospa Franciška Matevžè znesek 25 gld., kateri so se po dedičih izplačali blagajnici tega zavoda.

— („Sokolova“ maskarada) Prostori starega streljišča, kjer bode priredil letos pustni terek „Sokol“ maskarado, so kar vsi spremenjeni, zdi se ti, kakor bi bil prišel na ves drug svet, vse je okusno in dragoceno okrašeno. In kaj še, ko nastopijo tu razne skupine mask, katerih bode letos izredno mnogo in posamične maske: ko bode poredni Amor streljal s svojim lokom na krasno Gorenjko . . . ne teh skrivnostij ne smemo izdati, saj jih boste videli sami. Udeležba bode letos izredno mnogobrojna.

— („Literarno-zabavni klub“) imel je v soboto zvečer svoj jour-fixe ob 8. uri v hotelu „pri Maliči“. Sešlo se je okolo 20 gospodov članov. Predsedoval je gosp. okrajni nadzornik A. Žumer, čital pa je gospod prof. Vrhovec izredno marljivo sestavljen in zanimljiv spis, v kateri dóbi so se zopet začeli baviti z latinskimi klasiki, jih skoro zopet našli; koliko nasprotnikov da je nastopilo začetkom, a kako je pozneje vsak, kdor je hotel veljati izobraženim ter pohajati odličnejše družbe, moral poznati dobro klasike. — Ta večer razpravljalo se je tudi, kdaj in kje naj se priredijo predavanja na korist „Narodni šoli“, in določila se je cena vstopnicam.

— (Nemško gledišče) v Ljubljani v slednjem času vidno propada, čemer ni morda nemalo vzrok zdanje ravnateljstvo Mondheimovo. „Laibacher Zeitung“ izjavlja v današnjem listu, da nadalje ne bode več prinašala kritike o gledališči, dokler ostane to ravnateljstvo, ker se je ravnatelj Mondheim izjavil, da bode kritiku odvezel „prосто vstopnico“, če se bode še drznil grajati napake in nedostatnosti. Istinito ljubeznivo tako postopanje.

— (Predavanja na korist „Narodni šoli.“) „Literarno-zabavni klub“ sklenil je v svojem jour-fixu dné 3. januarja t. l., da se priredijo letos v postu tri java predavanja na korist „Narodni šoli“. Oglasili so se tedaj takoj trije gospodje članovi, da prevzemo predavanja; in sicer si bode g. dr. Bleiweis vitez Trsteniški iz-

bral gradivo iz svoje bogate psihiatrične prakse, g. prof. Senekovič bode predaval „O elektriki“, g. dr. Janko Babnik pa „O slovanski ženi“. V slednjem, jour-fixu pa se je določil čas tem predavanjem in sicer bode predaval g. dr. Bleiweis vitez Trsteniški dné 15. marnja, g. prof. Senekovič dné 19. marnja in dr. Janko Babnik predavala bosta v dvorani ljubljanske Čitalnice, g. prof. Senekovič pa v dvorani ljubljanske realke; slednje predavanje bode zaradi tega v realki, ker bode g. profesor svoje predavanje spremljal s praktičnimi poskusi, prenašanje aparatov pa bi bilo nadležno. Cena vstopnicam k predavanjem ostane ista, kakršna je bila prejšnja leta. Tako se bode zopet za nekoliko svotico pomnožila ne preporna blagajnica prekristnega društva „Narodne šole“ ter se mu omogočilo vspešnejše delovanje nasproti tujemu društvu.

— (Dijaško društvo „Slovenija“) na Dunaji priredila je dné 12. t. m. slovesno odhodnico v čast na novo mesto odhajajočemu novoimenovanemu ravnatelju ljubljanskega gimnazija g. J. Šumanu. Slovesnosti udeležila sta se državna poslanca gg. dr. Vošnjak in V. Pfeifer, profesor Stritar, min. tajnik Levičnik in mnogo drugih na Dunaji živečih odličnih Slovencev in Čehov. Govorilo se je mnogo navdušenih napatnic.

— (Izneveril) je 10 000 goldinarjev poštar Uršič v Volfšpergu „na Koroškem. Nepoštenača so zaprli.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Rim, 16. februvarija. „Piccolo“ poroča, da se je Italija samo zavarovala ob pogajanjih, če bi britski interesi nasprotovali z interesi Nemčije in Avstro-Ogerske, s katerima je Italija sklenila trajno zvezo do 1887. l.

Kahira, 16. februvarija. Na Wolseleyevo željo prevzel je princ Hassan poveljništvo nad egiptovskim konjištvom za Sudansko ekspedicio.

New-York, 16. februvarija. Snežen plaz porušil je tri tretjine mesta Utah; šestnajst oseb je bilo usmrtenih.

Dunaj, 15. februvarija. Grofa in grofinjo Taaffe, katera sta danes zjutraj hotela obhajati na tihem svojo zlato poroko, odklical je cesar s svojim obiskom, jima voščil srečo ter ostal pri njima pol ure. V ožjem družinskem krogu se je potem vršila slovesnost v kuratni kapelici Štefanove cerkve. Opoludne so prišli čestitat nadvojvode Karol Ljudovik, Ljudovik Viktor in Albrecht. Došlo je tudi mnogo čestitk od drugih.

Gradec, 14. februvarija. Moric plemenit Kaiserfeld umrl je danes popoldne ob 6. uri na svojem posestvu v Birkfeldu. Pogreb bode v ponedeljek.

Sredec, 14. februvarija. Knez je potrdil v sobranji sklenen zakon o gradnji železnice Caribrod-Vakarel.

Pariz, 14. februvarija. Devet anarhistov je stalo danes pred sodiščem, zatoženi da so sklicali shod minoli ponedeljek. Sedem je bilo obsojenih v trimesečen, jeden v šestmesečen zapor.

Kahira, 15. februvarija. Brzojavka Wolseleyeva poroča, da so ustaši umorili avstro-ogerskega konzula v Kartumu.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 16. februvarija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	83·35
» » » » » srebru	83·80
Zlata renta	106·70
5% avstr. renta	99·05
Delnice narodne banke	866—
Kreditne delnice	302·90
London 10 lir sterling	124·10
20 frankovec	9·80
Cekini c. kr.	5·80
100 drž. mark	60·45

Tujci.

Dné 14. februvarija.

Pri Maliči: Plak in Krotozy, trg. popotnika, iz Draždanj. — Fischer in Lederer, trgovca, iz Prage. — Hammerer, trg. popotnik, iz Trsta. — Krek, umir. prefekt, iz Sore. — Hütner, c. kr. pom. nadinženér, iz Pulja. — pl. Kaltenegger iz Kamenika.

Pri Slonu: Kandzija, trgovec, iz Lipsije. — Bock, zavarovalni uradnik, z Dunaja. — Oblak, c. kr. umir. oficijal, iz Beljaka. — Brodmann, trg. potovalec, iz Maribora.

Pri Južnem kolodvoru: Svetlin, učit. soproga iz Gradca.

Pri Avstr. carji: Kohlmayer, zasebnik, iz Celovca. — Bregar, učitelj, iz Št. Vida.

Srečke

z dné 14. februvarija.

Trst: 66 79 85 23 28.

Linec: 28 52 54 14 60.

Tržne cene.

V Ljubljani, 14. februvarija.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 33 kr., domače 6 gld. 83 kr.; reš 5 gld. 53 kr.; ječmen 5 gld. 20 kr.; oves 3 gld. 25 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 85 kr.; turšica 5 gld. 50 kr.; 100 kilogramov krompirja 3 gld. 20 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld. fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 96 kr., salo po 82 kr., špeh po 52 kr., prekajen pa 70 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 3 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 68 kr., svinjini 52 kr., drobniško po 36 kr., — Piške po 50 kr., golob. 18 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 87 kr., slame 1 gld. 78 kr. Seženj trdih drv 8 gld. — kr.; mehkih 5 gld. 40 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
14. febr.	7. zjutraj	741·76	—10·8	vzh.	js.	
	2. pop.	740·00	— 0·4	jzpd. sl.	»	0·00
	9. zvečer	738·50	— 4·6	vzh.	»	

Najfinejša

melange - marmelada

(mešana, žlahna omáka iz ovočja)

kilo po 40 kr.,

pristni izleček iz čajovega ruma
dobiva se pri (14) 6—6

J. R. PAULIN-u, Pred škofijo št. 1.

Marsala-Florio

sicilijansko medicinično desertno vino, od slavnega profesorja dr. Mantegazze priporočen kot izborna krepčevalno sredstvo za rekonvalescente in vsled dolgotrajne bolezní opešane osebe, dalje tudi za slabotne žene in deca. V steklenicah po 1 gld. v (107) 15—9

lekarni Piccoli v Ljubljani
Dunajska cesta.

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, pri-
lepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova
knjigarna v Ljubljani.